

ja juhataas Tartu kutsevaliku nõuandebürood, töötades ühtlasi lektorina kunstikoolis „Pallas“, Rahvaülikoolis jm. A-st 1928 toimib ta Tallinna I tütarlastegümnaasiumi juhatajana. — R. on olnud tegev „Ühistöös“, Tallinna Õpetajate Seltsis, Eesti Õpetajate Liidus, Soome-Ugri kultuurkongresside toimkonnas, Karskusliidus, Nimele Eestistamise Liidu keskuhatuses, Isamaaliidu Tallinna osakonnas jm. A-l 1937 oli ta Rahvuskogu I koja liige. Ka on ta sageli olnud lektoriks mitmesuguseil kursusel ja kongressidel. R. on toimetanud ajakirju „Kasvatus“ 1919–22, „Kevadik“ 1926–28 ja „Lootusringi juht“ a-st 1928, teinud kaastööd ajakirjadele ja ajalehile, avaldanud mõned brošüürid ja teose „Jean Jacques Rousseau“ (Tartu, 1930), mis sisaldab Rousseau biograafia ja katkendi ta tööst „Emile“. Pedagoogilises tegevuses on R. taotelnud demokraatliku kasvatusel põhineva rakendamist ning võimaldanud kasvandikele isetegevust ja autonoomiat.

Isikl. saadud andmed. J. Ks.

**ROOS, Jaan**, bibliofiil ja kirjandustegelane, sünd. 9. I 1889 vkj. Põltsamaa khk-s Pajusi v. taluniku pojana, õppis Kalana külakoolis, Põltsamaa khk-koolis ja 1905 E. Aleksandri linnakoolis Põltsamaal, 1906–12 H. Treffner'i gümnaasiumis Tartus, 1912–16 Tartu ülikoolis alul õigusteadust ja siis usuteadust. Pidanud prooviaastat Kolga-Jaanis ja Raplas, oli R. 1917–23 Paide tütarlastegümnaasiumi ja seejärel kuni 1936 Tartu linna tütarlastegümnaasiumi juhataja. Ta on teotsenud mitmes organisatsioonis, olles ms. olnud EKS-i abiesimees a-st 1924 ja Keskkoolijuhatajate Ühingu juhatuse esimees 1933–36. — R-i silmapaistvamaks tegevusalaks on eesti trükitoodete süstemaatiline kogumine, mida ta alustas a-l 1916. Ta 10 000-köiteline raamatukogu, mis sisaldab 2/3 eestikeelseid teoseid, on suurim eraisikute kogude hulgas Eestis ja võistleb harulduste ning väärtuslike eesti trükitoodete poolest meie tähtsamate avalikkude raamatukogudega. Kultuuriloolisest ja bibliofiilseist nõudeist tingitud põhjusil leiavad selles kogus aset kõik vanemad trükised XVII-st XIX s. 1. poole lõpuni, kuna alates XIX s. 2. poolest pääsevad sinna ainult originaalsed ja paremad, hästi säilinud väljaanded peamiselt ilukirjanduse alalt. R-i sulest on ilmunud eriraamatuina:

„Põltsamaa minevik“ (Tartu, 1914), „Lühike eesti raamatu ajalugu“ (*ibid.*, 1936), „Jakob Hurt“ (Tall., 1936), õppe-raamatud „Kirjandusteose analüüs“ (Tartu, 1934) ja „Ülevaade eesti kirjandusest“ (*ibid.*, 1936; 2. tr. 1938). Ka on ta olnud kirjanduse õpperaamatute kaasautoriks ja avaldanud hulga artikleid eeskätt kirjanduslike küsimuste kohta ajakirjades („Eesti Kirjandus“, „Looming“, „Kasvatus“, „Eesti Kool“), koguteoseis ja ajalehis („Postimees“, „Päevaleht“). R. oli koguteose „Jaan Tõnissoni töös ja võitluses“ (Tartu, 1938; selles on temalt ilmunud kirjutis „Jaan Tõnissoni elukäik“) toimetaja ja on a-st 1937 „Eesti rahvaleksikoni“ peatoimetaja.

F. r. P u k s o o, Raamatuharrastusest ja Jaan Roosist kui bibliofiilist (E. Kirj. 1939, nr. 1); isikl. saadud andmed.

F. P.

**ROOSILEHT**, August, maalikunstnik ja graafik, sünd. 14. II 1887 vkj. Järva-maal Vajangu (end. Einmanni) v. põllumehe pojana, sai üldhariduse Roosna-Tammiku vallakoolis ja Paide linnakoolis, kunstilise hariduse 1906–07 A. Stieglitz'i (vt.) kunstikoolis Peterburis, 1908–10 Münchenis erateljeedes ja 1910–12 Kunstide Edendamise Seltsi koolis Peterburis, kus õppis peamiselt graafikat. Ta oli 1914–18 sõjateenistuses, on toiminud joonistusõpetajana 1918 Põltsamaa keskkoolis ja a-st 1919 Paide kooles. — R. on Eesti Kunstnikkude Liidu ja Raken-duskunsti ühingu „RaKu“ liige. Ta on andnud raamatuillustatsioone ning kaunistisi, mis teostatud fantastilises ja stiliseeritud laadis, teotsenud tarbekunsti (ruumide sisustuse) ning dekoratsioonimaali alal ja kirjutanud ka lastenäidendeid.

Isikl. saadud andmed. V. V.

**ROOSTFELT**, vt. ROSTFELD.

**ROOTS, Elmar**, loomaarstiteadlane, sünd. 6. IV 1900 vkj. Valgamaal Kuigatsi v. Priipalus käsitöölise-väikekohahomaniku pojana, õppis Priipalu õigeuskirikku algkoolis, Sangaste khk-koolis ja 1915–20 Tartu õpetajateseminaris, mille lõpetas. Võtnud vabatahtlikuna osa Vabadussõjast Tartu kooliõpilaste pataljoni, õppis ta 1920–24 Tartu ülikooli loomaarstiteaduskonnas, mille lõpetas loomaarsti astmega. Ta oli 1924 Haapsalu jaoskonna loomaarsti kt. ja 1925 Tartu ülikooli väikeloomade kliiniku